

17

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

SCROPHULA.

3453

Dr Lord as a small
tribute of friendship & esteem
& with sincere wishes for his
happiness from his fellow students
The Author

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
SCROPHULA.
QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,
D. GULIELMI ROBERTSON, S. T. P.
ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

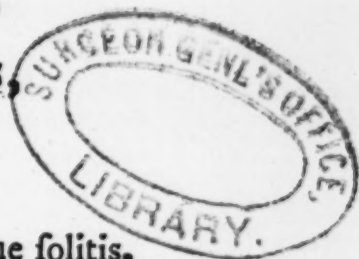
NEC NON
Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,
PRO GRADU DOCTORIS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit
GULIELMUS BULLEN,
HIBERNUS,
CHIRURGUS,
S. M. H. S.

Ad diem 25. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:
Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M, DCC, XCII.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

PHYSICS

1910

1911

1912

1913

1914

1915

1916

1917

1918

1919

1920

Viro ornatissimo et eruditò;

JACOBO KEARNEY,

DE GARRATSTOWN,

In Praefectura Corcagiensi,

Armigero;

Ex Curiae Hiberniae Senatoribus

Uni;

S. P. D.

GULIELMUS BULLEN.

*ACCIPIAS, vir generose, hasce primitias in medicina
studiorum, quas animus haud ingratus tibi offert; tenta-
men calamo nimis adhuc imperito scriptum, quod parvi
quidem penderet auctor, si occasionem gratissimam non
praeberet in medium proferendi testimonium existimationis
et observantiae, quibus te semper contemplatus fuit: Ut
tuis amicis et civibus diu intersis, tibi, dum vitalem carpes
auram, sanitas felicitasque contingant, solícite precatur.*

Dabam Edinburgi Kalend. }
Junii, A. D. 1792. }

DISSEMINATION OF

THE

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

SCROPHULA.

Auct. G. BULLEN.

NULLUS morbus, five faevitiam spectemus,
five frequentiam, five formam, atque de-
mum naturam parum adhuc intellectam, cui
gens humana objicitur, attentionem medici et
commiserationem majore jure sibi vindicat, quam
ille de quo paginis sequentibus tractare nobismet
proponimus.

Haud ad rem pertinet in investigationem
nunc jam inire, an inter morbos veteri-
bus notos scrophula enumerari potest; ve-

A

rum

rum hunc morbum omnibus seculis, in insulis Britannicis, atque regionibus sub eodem sole calentibus, et subitis tempestatis mutationibus saepe vexatis, extitisse, quamvis forsitan minus saevum quam hodie, judicamus.

Doctus atque ingeniosissimus Cullenus hunc morbum, in classe sua Cachexiarum, et in ordine Impetiginum, enumeravit, et cum brevitate atque elegantia usitatis definivit,

“ Glandularum conglobatarum, praesertim in
“ collo, tumores; labium superius et columna
“ nasi tumida; facies florida, cutis levis; tu-
“ midum abdomen.”

Scrophula inter morbos haereditarios dictos locum tenet, et prolem parentum, qui vitae cursum ex ea immunes degerunt, affecisse pro vero habetur. Multa de illius natura contagiosa dicta fuere; atqui a Culleno clare probatur,
nihil

nihil hac de re timendum esse. Porro, infantes morbum ex nutricibus accepisse, opinatio, aliam explicationem, magisque consentaneam, admittit. Ab eodem auctore patres hunc morbum transferre saepius quam matres, notatum est, et in familia quinetiam, ex multis liberis constante, cum alteruter parentum scrophula affectus fuit, liberos, qui infecti parentis imaginem maxime retulerunt, morbo corripì, dum ii, parentis sani similitudinem exhibentes, omnino immunes permanserunt.

Plerumque hic morbus, secundum inter atque nonum annum, primum sese prodit, aliquando multo serius.

Scrophula primo apparere brumam inter atque solstitium aestivum incipit; verum nonnunquam longe ante hoc tempus accidit. Morbus, quod ad cursum attinet, per anni tempestates, quodammodo, dirigi videtur, utpote cujus symptomata

tomata primo in vere aspiciantur, saepe in aestate succedente ulcera sanentur, neque aeger, antever, ab iis angitur, quo tempore eundem cursum cum variis anni tempestatibus iterum iterumque absolvit morbus.

Variae sunt corporis humani partes hujusce morbi impetui obnoxiae, sed, prae aliis, glandulae conglobatae vel lymphaticae.

Quum tenera aetate sese non aperte prodeat scrophula, tamen corporis habitum in eam maxime proclivem facile distinguimus; infantes, habitu molli flaccidoque, crinibus albidis vel rutilis, oculis caeruleis, cute clara, vultuque florido gaudentes, ante alios, huic morbo obijciuntur. Labium superius columnaeque nasi his saepe tumida sunt, atque morbum antecedere saepe observantur.

In aliis, quae prima morbi indicia aspiciuntur,

tur, oculorum magnitudo atque debilitas, ophthalmiis frequentibus proclivitatem efficientes, palpebrarum tumefactio, in ulcera nonnunquam transiens, dentesque nigri et cariosi. Aliis, tumores parvulos et rotundos in variis corporis partibus adoriri spectemus, sed infra mentum praesertim, et in colli utroque latere, dolore nec coloris mutatione haud comitantibus. Hi tumores, hoc in statu, per plures annos, nonnunquam etiam per vitae cursum, immutati manent. Verum, plerumque, illam circiter anni tempestatem, qua apparere primum incipiebant, majores atque stabiliores eveniunt. Cutis colorem purpureum rarissime clare rubrum assumit, color gradatim vividior evadit, donec tandem suppuratio plane formetur. Omnes has mutationes parvo dolore effici, dignum attentione judicamus. Exitus tandem materiae per aperturas parvulas datur.

Quid ruptis tumoribus defluit, puri saepe est
simile;

simile ; attamen id minime similat, quod ex abscessibus phlegmonicis effunditur ; pusque quotidie adaugetur, ideoque mutatur, ut tandem visu fiat serum tenax, immixtum aliquo simili lacti coagulato. Interim, ulceribus magis se diffundentibus, tumores paulatim subsidunt ; vixque materiae exitum nonnunquam concedere sufficiunt aperturae ; aliquando necessarium arte eas amplificare judicatur ; verum ad hoc praescribendum, magno iudicio experientiaque opus esse censemus.

Nonnunquam tumores novi variis corporis partibus, usque ad quartum vel quintum morbi annum, eadem phaenomena exhibentes, adoriuntur. Caeterum, id circiter tempus, aliquam faevitiae diminutionem, viribus morbi exhaustis, vel potius habitu generali corroborato, accipere videntur. Tum saepe quasi sua sponte sanantur ; verum cicatrices pallidae, planae, aliquando corrugatae, haud omnibus artis conatibus delendae,

delendae, scrophulae existentiam atque effectus, per totum vitae cursum, manifeste produnt.

Talis est cursus quem frequentius servat hic morbus nostris in regionibus; verum enimvero morbum saevius diutiusque furentem, atque impetus modo et natura varium, observamus. Namque ulcera, tempore quo solent, non adeo ad sanitatem proclivia sunt; e contrario enim, in variis corporis partibus nascentia, numero haud secus ac mole, augentur, atque, quo magis exhauriuntur aegri vires, eo saevius profundius, que exedere videntur.

Hinc ophthalmiis frequentibus, faciei ulcusculisque, sed palpebrarum praesertim, scrophulosi vexantur, quae corneae opacitatem, haud raro ipsam caecitatem, inducunt. Fistulam lachrymalem, quippe qua strumosi saepe laborent, ad eandem originem plerumque referendam, opinamur.

Sed

Sed nulla hujusce morbi forma medici attentionem atque commiserationem majore jure sibi vindicat, quam illa, sub qua ossa aggreditur. His in exemplis, in artubus superveniunt dolores acuti et profundi, quibus partis affectae tumor atque rigiditas citius seriusve succedant. Hi augendo progrediuntur, subter cutem venae et vasa lymphatica plane tument, dum tumor circa juncturam, omni die magis magisque fit, et vi resiliendi quadantenus gaudet. Interea motus omnis vix tolerandus est; rubescit cutis, et in fastidium elevatur, paulo tempore rumpenda, et sanioso, maleque formato, exitum datura puri, cujus natura ossa male se habere plane denotat. Ulcera sinuosa musculos inter et ligamenta subjacentia formantur. Membrum univsum sub artu affecto adusque extremum paulatim minuitur; muscoli flaccidi atque debiles fiunt; insuper cartilaginee etiam atque ossium capita erosione ac ulceribus corrumpuntur, funditusque pereunt. Tum ex irritatione, dolore, et materiae

materiae purulentae absorptione signa dirissima oriuntur, sicuti anorexia, vigiliae, virium jactura, sudores noctu copiosi, atque diarrhoea liquans, quae miserum macerant, qui tandem exspes et miserandus ipsam vitam optanda morte, aerumnarum requie, nisi vel naturae conatibus, vel chirurgi manu conservetur, libens permutat.

Scrophula eundem fere cursum servat, similemque finem generatim accipit, cum media ossa, sicuti cum artus, invadit.

Sarcocele ex diathesi scrophulosa oriri aestimatur; atque hoc saepe ita esse, ex nostris observationibus judicamus. Spina bifida, morbus psoadicus, tonsillarum tumor, ex eodem fonte originem hauriunt. Illa glandularum thyroidum affectio, in monticulis tam saepe observata, cui nomen bronchoceles datur, a celeberrimo Monrone ex labe scrophulosa provenire censetur.

Cum temperamentum, aetatem, insuperque solidi vivi statum horum qui hydrocephalo interno corripuntur, attente spectemus, haud absimile, istum invictum morbum ex scrophula subortum esse, putamus.

Hic, illam invictam perniciem, phthisin nempe pulmonalem, ex labe strumosa nasci annotare oportet. Verum a scriptoribus elegantissimis haec res tam clare probatur, ut fusius de ea nunc tractare inutile esset.

Cadaverum dissectione scrophula extinctorum, glandulas viscerum abdominalium conglobatas plurimum vitiatas, maleque affectas, cernimus. Morbi effectus adhuc magis in iis observatur, quae mesenterii sunt; nam saepissime plus minus tumidae, ulceratae, aut erosae inveniuntur. Neque ut plurimum, his in exemplis, viscera thorace contenta melius se habent. In pulmonum enim substantia tubercula, quod ad figuram et
molem

DE SCROPHULA. II.

molem varia, et pus saepe continentia, sese ubique ostendunt. Verum enimvero plures corporis partes vitii signa certissima praebent; sed ante alias glandulae ubicunque sparsae: Hinc atrophia, hydrops, tabes mesenterica, febrisque hectica, scrophulae tam saepe comites, explicationem admittunt.

DIAGNOSIS.

Quia nonnulli sunt morbi, qui pro scrophula inepte habeantur, tales sunt rachitis, tumores schirroidei varias corporis partes plectentes, tumores, ulcera, et ossium caries a lue venerea provenientia, et denique steatomata, haud e re nostra alienum erit, quibus notis internoscantur hi morbi, quam paucissimis dicere.

imo, Rachitis, quippe quae temperamento scrophuloso saepe jungatur, eos inter morbos

bos distinctionem annotare oportet. Scrophula rarissime, si unquam, ante annum aetatis secundum, infantem invadit; rachitis, e contrario, nonum mensem inter atque secundum annum semper apparet; ex patre scrophula plerumque oriri dicitur *; mater ad rachitidem producendam magis conducit.

2do, Tumores schirroidei ubique corporis enascuntur, neque vitium huic illive temperamento proprium. Inflammatio nec raro eos praecedit; tumores autem scrophulosos plerumque excipit. Illi, in eo vitae stadio, quo scrophula nunquam primum observatur, apparent. Glandulae conglomeratae huic vitio praecipue obnoxiae sunt, dum contra glandulae conglobatae vel lymphaticae scrophula vexantur.

3tio,

* Buchneris ait, se vidisse undecem liberos, rachitide affectos, quorum mater scrophulae fuit obnoxia.

Vide Disputationes ad Morb. Hist. Haller. tom. 5.

3tio, Tumores et ulcera, e causa venerea provenientes, facile ex scrophula distingui possunt, si modo aegri aetatem, temperamentum, pristinas tum suas tum parentum affectiones, attente consideremus. Verum, hisce non plene sufficientibus, ut aliquando fit, alia adhuc diagnostica restant, ad quae confugere possumus. Nec tumores nec ulcera venerea suboriri, omnibus notum est, nisi praecesserit tactus impurus. Quia et in corporis parte, cui venenum venereum tactu admotum fit, primaria morbi signa prius, quam in aliis, sese ostendunt. Praeterea, tumores syphilitici, quam strumosi, multo citius, vel resolutione vel suppuratione, terminantur. Abscessus et ulcera venerea aspectum longe diversum a strumosis sibi asciscunt, nec fere in iisdem locis oriri cernuntur. Strumosa nonnunquam per plures annos parum mutantur, venerea contra, si iis ab arte haud adversetur, partes vicinas erodunt consumuntque. Insuper, materia, quae, his in morbis, ex ulceribus profunditur,

ditur, diversa apparet: In scrophula enim saniosa, cruda, tenuis, observatur; dum in syphilide plerumque crassior et albescens est, adque puris sinceri indolem magis accedit.

Caries, aut ossium ulcerationes, aliqua ex parte quod ad faciem, magis vero quod ad sedem, in utroque morbo sibi invicem dissimiles sunt. Ossa media, duriora saepius a syphilide corrumpuntur; mollia et spongiosa, finesque ossium aut capita occupare assolet scrophula. Cariem ex scrophula proveniente, odor foetidus materiae effusae colorque niger, sicuti his in casibus ubi alia causa ossa affecta sint, haud comitantur. Alia sunt diagnostica, veluti causae remotiores, aegroti denique constitutio, quae, quantum ea innotuerimus, haud parum ad diagnosin inter utraque mala instituendam auxiliabuntur.

4to, Tumores phlegmonoidei, quod ad sedem atque aspectum, a scrophulosis tam multum discrepant,

crepant, ut commisceantur nihil timendum est. Tumores scrophulosi, quosdam prae caeteris, ut supra dictum, in vitae stadio speciali, atque temperamento bene definito gaudentes, adoriuntur. Tumores phlegmonoidei, contra, in omnibus corporis partibus, nulla causa evidente praeeunte, in omni aetate atque temperamento proveniunt; citius maturescunt, magis dolent, et nullum fere signum relinquunt. Quamvis enim hujusmodi tumores, aliquando in glandulis colli globatis, ex materia tineae acri, et variolosa absorpta, enascantur; causae tamen, plane patientes, rationem facile reddunt.

5to, Valde facile, inter steatomata et tumores scrophulosos distinguere, opinamur. Illa enim textura multo laxiore et molliore, quam hi sunt, et in omnibus aetatibus et temperamentis oboriuntur. Nunquam, nisi propter cutem vasta mole distentam, suppurant: Lentius procedunt, et ad magnitudinem saepe enormem perveniunt.

Situs

Situs aliam distinctionem praebet; namque in genere lymphatico nunquam, sed in textu celluloso ubique, corporis inveniuntur.

MORBI CAUSÆ.

Nihil ad morborum curationem probe efficiendam magis conducit, quam eorum causas remotas et proximas bene intelligere; verum haec medicinae pars, secundum experientissimos medicos, dubio saepe implicatur. Causa enim proxima ipso morbo nexu tam arcto conjungi videtur, ut difficultas distinctionem ea inter probe instituendi, nos fusius de hac tractando absterreat. Quapropter, omissis incertis distinctionibus, transeamus ad

CAUSAS

CAUSAE EXCITANTES.

Inter quas praecipue recensenda sunt, *1mo*, Coelum humidum et frigidum. *2do*, Ignavia. *3tio*, Diaeta tenuis vel parum nutriens. Et, postrema, syphilis alique morbi.

Omibus medicis, scrophulam saepius in insulis Britannicis saevire, quam in aliis Europae regionibus, bene persuasum est. Verum enimvero hoc cuivis hominum ignotum esse non potest, qui aegros, in nosocomiis super Europae terram continentem decumbentes, attente consideraverit. Hujusce rationem reddere attentione dignum est, atque tempestatem nostri coeli mutabilem hoc, saltem magna ex parte, efficere, judicamus. Tanta nostri coeli mutabilitas est, ut certos tempestatibus limites assignare neque-

amus. Tam magnae tamque frequentes vicissitudines sunt, ut omnes quatuor anni tempestates unius diei spatio interdum experiamur. In valde frigidis callidisque regionibus, has mutationes nequaquam tam saepe observari, ex experientia discimus, ac in temperatis; namque tempestates, quamvis graves, siye ad diuturnitatem, siye ad gradum respiciamus, regulares sunt, quo fit, ut corporis habitus iis sese accommodet.

Ab his subitis tempestatis mutationibus corporis constitutio multum perturbatur, atque cum quivis illa corporis fabrica, et isto habitu scrophulae prae aliis obnoxio, gaudens, huic causae objiciatur, in morbum rarissime non incidit. Hinc ver, quo tempore maxime varium est coelum, morbum excitari, qui, aestatis succedentis regularitati, quasi victus, cedit, observamus. Hoc magis confirmatur, observando, plurimos scrophulosos, qui, in sede Australi, morbo immunes habitare diu assueverint, effectus ejus brevi
expertos

expertos fuisse, cum in regionem instabilem et frigidiores migraverint.

2do, Ignavia inter scrophulae causas recensetur, quippe quae corpus solvat, debilitet, motum sanguinis languidum faciat, secretiones et excretiones fere minuat, variis obstructionibus viam sternat; ideoque hic loci, eam memoratu quam maxime dignam censemus.

3tio, Diaeta tenuis vel parum nutriens, ex farinaceis crudis et vegetabilibus confecta, qua infantes nimium utuntur, ad scrophulam producendam conducit.

Haud dubitandum, hunc effectum, ex nutrimento corporis quantitate deficienti, produci; in illo vitae stadio potissimum, quo corporis incrementum, solidarum partium atonia, atque magna exercitatio, dietam pleniorē magisque nutrientem exigent. Hinc ventriculi intestino-
rumque

rumque vires minuuntur, chylus vitiatus formatur, systematis vires generales languescunt, quae omnia ad obstructions in variis corporis partibus producendas conducunt. Sed, potissimum, ex causis satis evidentibus, in systemate glanduloso.

Postremo, syphilis alique morbi scrophulanti produxisse existimantur; de syphilide haereditaria, utpote scrophulae causa, inutile prorsus aliquid observare censemus, quia nemo hodie hanc opinionem recepit; atque, quoad scrophulam ex lue venerea ipso coitu acquisita proveniente, hujusce dissertationis fines nos in investigationem inire vetant.

Sat erit hic observare, quicquid constitutionem agitat pro causa scrophulae excitante quodammodo recenseri posse; igitur ex omnibus supra enumeratis causis hunc morbum productum

tum esse observatur: Quibuscum injurias ab externo, rubeolam, &c. annumerare liceat.

DE MORBI NATURA.

Parum ad hanc dissertationis partem probe tractandam paratos nosmet invenimus: Diverſae omnibus temporibus fuere opiniones a medicis, de variis in hoc morbo phaenomenis, receptae. Verum enimvero hodie multum abest, ut haec medicinae pars tam accurate, ac plurimae aliae, investigetur. Tamen perpauca de conspicuis doctrinis dicere, et quasdam observationes ex re enascentes praeponere, volumus.

Wisemannus auctor eruditus inter primos fuit, qui hunc morbum ex statu lymphae acido provenire docebat; ad hanc opinionem stabilire conatus est Bordeaux, auctor Gallicus, alique. Acidum in primis viis generatum, atque in circumfluum

cumfluum sanguinem receptum, hic lympham coagulando, tumores scrophulosos producere crediderunt. Inutile esset hujusce opinionis futilitatem nunc jam argumentis ostendere.

Multi, neque profecto parvi nominis, auctores; inter quos Boerhaavius et Warton, qui strumam ex fluidorum lentore et visciditate provenire docuerunt, enumerantur. Atqui hic fluidorum status probandus adhuc restat; et profecto vitae ipsae eum prorsus repugnare, ex nostra oecominimae animalis notitia, existimamus.

Scrophulam ex sola systematis lymphatici debilitate originem ducere, existimavit eximius vir Cullenus; tam magni viri sententia digna est cui attente attendamus. Porro, huic opinioni plurima, nostro judicio, objiciantur. Effectus scrophulae praecipue in glandulis lymphaticis contingere observando, virum eximium deceptum fuisse virisimile videtur. Sed morbus
longe

longe lateque, glandulis haud adhuc affectis, aliquando faevit; et nonnunquam, licet morbi existentia procul dubio stabiliatur, glandulas haud omnino affici, spectamus.

His bene perspectis, strumam ex systematis statu generali provenire, et, in genere lymphatico, has mutationes potius esse morbi effectum, quam causam primariam, haud dubitandum.

Opinio a celeberrimo Monrone, suis in praelectionibus, hac de re, tradita, quam aliae, plus consona, cum variis morbi phaenomenis, magisque consentanea, omnibus apparet. Scilicet, scrophulam ex laxitate atque atonia solidorum originem ducere.

Hinc fortasse functiones, quatenus corporeae sint, imperfecte perficiuntur; materia acris naturae parum intellectae, sed de cujus existentia ex effectibus ne locus quidem dubitandi restat, formatur,

formatur, et in corporis variis cavitatibus deponitur. Haec in vasis lymphaticis absorpta, glandulas transeundo stimulat, earum tumores, omnesque antea enumeratas in corpore mutationes producit.

Haec doctrina, si aliquid amplius quo stabilietur adjicere opus sit, adhuc magis confirmatur corporis habitum scrophulae obnoxium aspi-ciendo, quippe quae infantes potissimum afficiat, et e conspectu in illo vitae stadio quo vires augmentur evolet. Huc quoque addendum est, phthisin pulmonalem esse labem scrophulosam, quam saepe nulla glandularum affectio comitatur; et denique, ex experientia constat, omnes causas excitantes tales esse, quales istam atoniam generalem augeant.

PROGNOSIS.

P R O G N O S I S.

Nullus existit morbus, quo justam prognosin formare difficilius est. Exitus praecipitus nunquam timendus est. Morbus, e contrario, lentus, molestus, et irregularis observatur.

Si aegri vires sanitasque generalis ante pubertatem parum minuantur, atque ossa, organaque vitae muneribus inservientia, haud afficiantur, judicium faustum sit. Namque talem in systemate mutationem eo tempore evenire solere, qualis morbum plerumque in fugam vertat, experientia diu docuit.

Verum, aliter longe res se habet, cum eos aetate provectos hic morbus invadit, vel si pubertatem versus fere nihil minuatur. Cum ulcera externa tumoresque e conspectu evolant, quibus

D

affectionis

affectionis internae symptomata succedunt, infauftum jure habetur. Quando mēfenterii glandulae afficiuntur, atrophia, nonnunquam afcites infanabilis, oboritur; fuppuratio in iis, earum etiam amplificatio, vitam, ex caufis fatis perfpicuis, extinguere queat.

Denique, his in cafibus, ubi artuum articulationes corripiuntur, bene aegroto effe opinamur, fi membro immobili facto vel quidem amputato, vita ei confervetur.

Haud minus medici morbos praevenire, quam praefentes fanare eft; cum itaque, inter fanatu difficillimos, primum locum teneat fcrophula, oportet pauca dicere de

PROPHYLAXI.

Cum vero in infantia teneraque aetate magnam atoniam debilitatemque adeffe perfpicuum fit,

fit, has causas scrophulae praecipue praedisponentes esse censemus.

Hinc facile intelligetur, ad sanitatem conservandam strumamque praecavendam, quam magni momenti sit, corpus quam maxime roborare. Ad hoc efficiendum utile erit, infantem tempestive e mamma disjungere, ei dietam magis nutrientem ex carne jusculisque nutrientibus confectam, parce, sed identidem concedere. Plerumque vero in balneum frigidum multo cum beneficio descenditur. Vinum rubrum *, cerevisia fortior Londinensis modice concessa, multum proficere observantur; his exercitationem gratam,

* “ When children are weakly, have a tendency to
“ the scrophula, or are inclined to the rickets, or when
“ they have been much reduced by a fit of teething; I
“ find a little claret, once or twice a day, upon an empty
“ stomach, an excellent strengthener, and the best succedaneum to the bark, which many children will not
“ take.”

DR WHYTT.

gratam, aëra purum, vestitus callidos, atque munditiem adungere oportet.

DE SUBLEVANDI METHODO.

In hacce dissertationis parte tractanda, tempus male applicatum fore judicabitur, omnia, hoc in morbo, medicamenta ab auctoribus laudata, enumerare.

Ex illius natura historiaque jam traditis, summa consilia esse plane patebit,

1mo, Totum systema quam maxime corroborare.

2do, Affectiones locales sanare vel levare.

Consilium Primum.—Ad hoc efficiendum, apta et plena diaeta, coeli mutatio, exercitatio, balneum

neum marinum, et medicamina corroborantia, plurimum pollent.

Ad Secundum.—Idoneis parti affectae applicatis, et nonnullis quoque remediorum magis generalium supra recensitorum, tentandum est.

In plurimis morbis chronicis, magis ad sanitatem restaurandam conducit diaeta, quam medicamenta. Ad scrophulam praecavendam lautae diaetae virtutem exhibere tentavimus, atque ad sanitatem instaurandam fortasse haud minus pollet.

Diaeta, quantum ulla de ea praecepta certa et fixa dare possumus, singulari uniuscujusque aegri conditioni accommodari debet. Talem seligere convenit, quae corpus probe alat, neque calorem nec sitim, nec alias ingratas sensationes, inducat. Scrophulosis pro cibo carnes simpliciter assas vel elixas concedere possumus; his
juscula

juscula fortia ex carnibus, et fruges addantur. Liquores fermentati utiles inveniuntur, praesertim illa fortis et amara cerevisia Londinensis quae *Porter* vocatur, quippe quae ventriculi vires corroboret, et per viscera abdominalia sanguinis circuitum modice promoveat. Vinum rubrum eodem modo utile est. Pisces plerumque aegre concoquuntur, quapropter minus accommodati existunt. Sed liquorum spirituosorum usus nunquam non aspernandus est.

Ut diaetam magis attente consideremus, inducti fuimus, olim observando complures dominas Hibernicas, infantibus suis aut vinum, aut cibos ex carnibus paratos, per plures vitae annos, haud concedere, et, ni fallimur, hanc causam, tumidum abdomen, glandulas tumefactas, aliaque scrophulae signa, plus quam semel inducere, vidimus.

Si hectica adsit, ad diaetam ex lacte et frugibus confectam confugere debemus.

Coeli mutatio.—Cum ad scrophulam inducendam aër humidus et mutabilis multum conducatur, itaque ad sanandam aëre puro et sicco opus esse tenemus. Nihil ad sanitatem conservandam praestantius, necnon ad multos morbos sanandos utilius, jure habetur, quam aër nimirum ficcus, purus, et bonus; quippe qui corpus maxime roboret et excitet, exhalationem per cutem promoveat, cibi appetitum et concoctionem juvet, et respirationis usibus melius interserviat. Quapropter, ad vires scrophulosorum, morbo fortasse multum labefactas, confirmandas, multum eos ad coelum temperatum, serenum, imprimis aequale, mittere valet; sed praecipue in his morbi exemplis, quibus pulmones affici videntur. Si quando ad hanc methodum exequendum, nostris in regionibus res familiares haud valeant, indusii lanei usus
utilitate

utilitate haud parva gaudet ; migratio ex magnis urbibus rus, nimirum cujus aër sit purior, et ubi omnia ad exercitationem frequentem magis invitant, multis in exemplis proficiet.

Corporis idoneae exercitationis vires salutares, five ad tuendam sanitatem, five ad plurimos morbos, qui a debilitate, vel generali vel speciali, suam originem ducunt, sanandos, omnibus notae sunt. Potissimum vero prodesse videtur exercitatio, robore illo antea ignoto impertiendo, quod omnes muscoli crebra et modica actione acquirunt. Sanguinis circuitus, et quotquot ex eo pendent functiones, ab ejus usu promoventur : Congestiones internae vel praecaventur vel amoventur, ex grato stimulo, quem systemati generali dat ; bonum appetitum etiam infirmis conciliare solet, et sanam alimentorum concoctionem efficit. Omnes fere secretiones et excretiones expedit ; cruditates in primis viis, malorum plurimorum originem, praeripit ;

praeripit; animum insuper demum ipsum, fortem, et aequum et hilarem, facit, quo ad sanitatem perficiendam nihil magis conducit. Quod exercitationis modum vel gradum attinet, hic observare liceat, eam uniuscujusque aegri viribus, animi propensione atque vitae conditioni, quantum fieri potest, accommodare oportet.

Balneum Marinum.—Saluberrimi hujusce remedii effectus in plurimis morbis ex debilitate provenientibus, sed praecipue in morbo de quo tractamus, tam numerosi sunt, ut nemo eos ignorare potest; animum exhilarat, appetitum augeat, corpus mirum in modum excitat, et ad omnem exercitationem laboremque sustinendam aptum reddit. In plerisque debilitatis casibus, hos bonos effectus ex balnei frigidi usu aspiciemus; sed ad scrophulam sanandam aqua marina anteferenda est.

Quando balnei frigidi usus nocivus est, ex

E

effectibus

effectibus tam plane patet, ut inutile sit de eo plura dicere.

Hic notatu dignum est, plurimos debilitate laborantes balnei frigidi usu quotidiano male affici videntur, quamvis idem, alternis diebus usitatum, multum boni praebere observetur. Aqua marina interne sumpta in scrophulosos virtute haud exigua pollere dicitur; sed nequaquam magnis Ruffelii laudibus dignam esse censemus.

Roborantia,—inter quae praecipue eminet cortex Peruvianus, five ad tumores discutiendos, five ad ophthalmiam scrophulosam sanandam, five demum ad ulcerum statum materiaeque acris naturam corrigendam, nullo remedio cedit. Sub tincturae forma, aqua calcis paratae, multum a Macbridio laudatur. Ad hunc medicamentum utile reddendum, lauta diaeta, exercitatione, opus esse judicamus.

Chalybeata

Chalybeata—vi sua tonica, hoc in morbo, nonnunquam prodesse videntur, praecipue materiam ex ulceribus effusam corrigendo, ut ex commentariis C. Wintringhamii equitis apparet.

Aquae medicinales, cum in scrophula, tum in nonnullis aliis morbis, aliquando prodesse videntur. Illarum pleraeque revera parum medicamenti cujusvis in se continent; sed, durante earum exhibitione, grata corporis exercitatione, aëris mutatione, animi delectatione, potiuntur aegri, et haec sanitati tam utilia semper sedulissime expetenda sunt.

Nonnulla ex hydrargyro praeparata mitia, ad viscerum obstructions summovendas, utilia inveniuntur.

Tussilaginem omnibus aliis remediis antepone Cullenus; et fortasse eam haud saepius praescribi a medicis dolendum est.

Cicuta

Cicuta nonnullis in exemplis prodesse videtur, quamvis magno nomine illi dato indigna. Quomodo infantibus tutissime utilissimeque adhibeatur, Fothergilius peritissime utique praecepit. Boni ejus effectus, parti ipsi affectae admoti, magis perspicui sunt.

Ob quae Craufordius ingeniosus De Baryte Muriatica dixerit, quid hoc in morbo possit, periclitetur sane medicus; sed in paucis exemplis, in quibus eam adhibitam vidimus, haud multum ex ea commodi, nostra saltem opinione, expectandum est.

Haftenus de remediis generalibus tractavimus; pauca nunc, ante finem faciendam, de affectiones topicas sublevando, vel amovendo, proferre necessarium est.

In tumoribus scrophulosis, resolutio, prae omnibus aliis terminandi modis, optanda est. Naturam

turam hanc saepe efficere aspicimus, et arte tentanda his in exemplis quibus tumores admodum pauci numero sunt, atque dolore et rubore expertes observantur. Quercus marinae liquori simul cum modica frictione primum locum Russelius celebris dat. Cicuta, cataplasomatis forma, nonnunquam prodest; sed cum aerusae acetatae solutione conjuncta sit, vires ejus discutientes augentur. Alga marina pro cataplasmate bono cum eventu usurpatur. Emplastra cantharidum, nonnullis in exemplis, vi discutienti pollere observavimus. Aqua ammoniae acetatae, oleum tartari per deliquium, electricitas, et unguentum hydrargyri, inter experientissimos medicos fautoribus suis haud carent. Misturam ex bile recenti, et linimento saponaceo confectam, utpote quae multum, ut putat ille, ad tumores scrophulosos discutiendos polleat, magnopere laudat Macbridius.

In magis profundis dorsi tumoribus, spinam
distortam

distortam stipantibus, fonticuli utiles esse inveniuntur.

Hydrargyrum, modica quantitate, simul cum electricitatis usu, adhibitum, ad tumores scrophulosos discutiendos permultum conferre, se cognovisse dicit ingeniosus Dom. J. Hunterus.

Porro si, ad tumores resolvendos, haec omnia frustra tentata sint, et ad suppurationem magnam proclivitatem adesse aspiciamus, eam cataplasomatis emollientibus, vel panno laneo superimposito, festinare utile invenimus. Plerumque expectandum est, donec sese sponte aperiat abscessus; cui aperto mitissima applicare plerumque aptius esse judicamus.

Glandularum lymphaticarum excisio rarissime tentanda est: Verum enimvero, cum glandulae conglomeratae tumoribus afficiuntur, tempus plerisque remediis discutientibus perdere haud decet;

debet ; sed ad periti chirurgi opinionem quamprimum confugiendum est.

Cum primo artuum juncturas vel media ossa invadit morbus, emplastra cantharidum, parti affectae applicata, saepe omnibus aliis remediis anteponenda sunt ; multo magis partem exulceratam sanare, aliaque ei denuo emplastra ejusdem generis applicare antecellit, quam inde Ung. Pulv. cantharid. ope, ut humores perpetuo detrahantur efficere. Similibus in exemplis, fonticuli et setacea proficere inveniuntur.

Quandocunque unum articulum, fanis aliis corporis partibus, magno dolore afficit malum, nec ab omnibus remediis usitatis ullum aerumnarum levamen obtinere potest aeger, solum nobis, ad membri amputationem, confugere restat. Plurimi, quos partis affectae amputatio servasset, forti crudelissimae, a chirurgicis peritissimis, perperam timentibus, ne, post membrum amputatum, morbus aliis in partibus rediret,

diret, derelicti fuere. Verum enimvero, ne haec praxis nimium adhuc invaleat timemus. Sed ex felici hujusce operationis eventu in hac insula, praecipere debet medicus, ut, tentatis frustra aliis remediis, ad eam tempestive confugiat, dum ex aegri aetate, conditione, et fanitate generali nondum magnopere labefacta, locus ei bona sperandi restat.

His demum quae primum volui peractis, tantummodo restat ut viri generosis ROBERTO GIBBINGS, M. D. chirurgus apud Corcagiam peritissimo; necnon DAVIDI AIKENHEAD, Armigero, hanc occasionem palam, quam grato animo sim, testandi corripiam, propter beneficia quamplurima, atque amicitiae documenta, mihi collata, necnon propter multa praecepta utilia, quibus, in chirurgia et medicina, me, dum, iis auspiciis, primum his artibus tyrocinium posui.

T A N T U M.

vi

Y

888-88

604.80

241.01

— 253 —